

บทที่ 3

ลักษณะความรุนแรงที่ปรากฏในนวนิยายที่เกี่ยวกับอาหารของโสภาค สุวรรณ

ในบทนี้จะกล่าวถึงลักษณะความรุนแรงประเภทต่างๆที่ปรากฏในนวนิยายที่เกี่ยวกับอาหารของโสภาค สุวรรณ ไม่ว่าจะเป็นสงครามระหว่างประเทศ ลัทธิทางการเมือง การต่อสู้ระหว่างชนชั้นระหว่างคนรวยกับคนจน เรื่องสี่ผิวงของมนุษย์ก็ตาม หรือแม้แต่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์เอง ความขัดแย้ง และความเป็นปฏิปักษ์ต่อกันในชีวิตประจำวัน ทำให้มนุษย์ต้องหาวิธีการต่างๆมาควบคุมคนในสังคม เช่น วิธีประชา จารีตประเพณี กฎหมาย และศาสนา ซึ่งล้วนสอนให้มนุษย์ประพฤติดี ให้ปฏิบัติอยู่ในขอบเขต สังคมจะได้สงบสุข ซึ่งแท้จริงแล้ว ตามสัญชาตญาณของมนุษย์ก็ยังมี ความรุนแรงซ่อนอยู่ ตามแต่ใครจะแสดงออกมามากน้อยแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล

3.1 ความรุนแรงทางตรง

ความรุนแรงทางตรง หมายถึง ความรุนแรงที่มีผู้กระทำ อันเกิดขึ้น โดยเจตนา แบ่งออกเป็นความรุนแรงที่กระทำทางวาจา และทางกาย เพื่อทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ความรุนแรงที่มีผลในเชิงทำร้ายร่างกายและมีผู้กระทำเป็นที่มาของความรุนแรง บางครั้งเรียกความรุนแรงชนิดนี้ว่าเป็นความรุนแรงส่วนบุคคล วิธีการใช้ความรุนแรงอาจเป็นการทำร้ายร่างกาย ได้แก่ การบดขยี้ การฉีก การกระชาก การเผาไหม้ การถูกยาพิษ หรือการขัดขวางการทำงานของร่างกาย เช่น การไม่ให้อากาศ การไม่ให้ น้ำ การไม่ให้อาหาร การปฏิเสธการเคลื่อนไหว เป็นความรุนแรงที่สามารถเห็นได้

3.1.1 ความรุนแรงทางร่างกาย

ความรุนแรงทางร่างกายมีเจตนาต้องการทำให้อีกฝ่ายได้รับความเดือดร้อนเสียหายทางร่างกาย และเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ใช่อุบัติเหตุ โดยผู้กระทำ ความรุนแรงในรูปแบบการเขียนตี ตะ กัด หรือวิธีอื่นทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับบาดเจ็บ ดังตัวอย่าง

มือใหญ่เกร็งด้วยเส้นเลือดและเอ็นข้างนั้นฟาดลงเต็มแรง เลือดสีแดง
จัดจ้าพุ่งลงมาตามจมูกและปากของหล่อน ชาวบไปทั้งหน้า เอมีลาดลาไปยัง
กราบเรือเต็มแรง ท่ามกลางดวงตาเบิกโพลงของคนท้ายเรือ

(ความลับบนแหลมไซไน, หน้า 532)

จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่าเป็นความรุนแรง โดยการใช้ฝ่ามือทำร้ายบุคคลเป็นเหตุให้เกิดการ
บาดเจ็บทางด้านร่างกาย

การทำร้ายร่างกายตามบทลงโทษ อัลกุรอานได้บัญญัติให้ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์
ทั้งชายและหญิงด้วยการตัดมือทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบแทนในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้ และเพื่อเป็น
เยี่ยงอย่างการลงโทษจากอัลลอฮ์ (ญาซิม เอาดาศ์, 2556: 38) ดังตัวอย่าง

“ขโมยมือไหน ตัดมือนั้นรับคุณหมอบ ถ้าไม่เจ็ดหลาบ คดีข่มขืนถึง
ตัดหัว คดีคบขู้ก็ตัดหัว ผู้หญิงจะถูกทุ้มด้วยหินจนตาย”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 21)

การลักทรัพย์ถือเป็นบาปใหญ่ และถือเป็นพฤติกรรมของผู้ที่ไม่ศรัทธา ไม่มี
ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ดังนั้นศาสนาอิสลามจึงกำหนดโทษเอาไว้รุนแรงมาก
ด้วยการตัดข้อมือ ดังตัวอย่าง

“โน่นก็เหมือนกัน พยานความชั่วช้าสารเลว มือที่ถูกตัดแขวน เลือด
แห้งกรังบนเสาน้ำร้อนทันสมัยนั้น มันคงถูกแขวนมาหลายวันแล้วซี ดูใกล้ๆ
คงเขียวช้ำ อาจจะเป็นมือขวา ถ้ามันขโมยด้วยมือนั้น”

“กฎหมายอยู่เหนือประชาชน แต่ก็ยังอยู่ใต้ผู้ปกครองประเทศเราถ้าไม่
เลียบขาดอย่างนี้ จะควบคุมคนที่ป่าเถื่อนไม่ได้หรอก”

(ฟ้าจรดทราย, หน้า 94)

เป็นความรุนแรงจากบทลงโทษที่ปรากฏในนวนิยาย หากใครคิดที่จะเป็นขโมยถูกจับได้ถูก
ตัดมือ คดีข่มขืนหรือคบขู้ ถูกตัดหัว ซึ่งเป็นบทลงโทษที่รุนแรงทำให้คนในสังคมไม่กล้าที่จะ
กระทำความชั่ว

บทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดประเวณีสำหรับผู้ที่ยังมิได้แต่งงานคือ การโบยจำนวนหนึ่ง ร้อยที และเนรเทศเป็นเวลาหนึ่งปี ถ้าสำหรับคนที่แต่งงานแล้ว กล่าวคือการขว้างปาด้วยก้อนหิน จนกระทั่งตาย (ญูซุร เอาดาฮ์, 2556: 32) ดังตัวอย่าง

“ดูโนนซีเห็นไหม หน้าตลาดสดตรงโน้นอีผู้หญิงที่ถูกมัดติดกับเสาทิ้ง ตากน้ำค้างกลางคืนและอาบแสงแดดร้อนแรงเวลากลางวัน เพื่อให้มันตายทีละ น้อย นั่นเป็นตัวอย่างความโสมมของมนุษย์ นั่งคนนี่มีความผิดตรงที่เป็นชู้กับ ชายอื่น เขาจับมันมัดติดกับหลักให้ชาวบ้านช่วยกันเอาผลไม้เน่า และหินปา ตลอดวัน ใครผ่านไปมาก็หยิบขึ้นปาใหม่”

(ฟ้าจรดทราย, หน้า 93)

จากความรุนแรงที่เกี่ยวกับบทลงโทษทางร่างกายให้ผู้กระทำผิดรับผลในการกระทำของตน เห็นได้ว่าเป็นความรุนแรงที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อร่างกายของผู้ถูกระทำปฏิเสธความรุนแรงนี้ ไม่ได้

ความรุนแรงที่ผู้กระทำมีเจตนาให้ผู้ถูกระทำได้รับความเจ็บปวดโดยผู้ถูกระทำไม่ ยินยอมและเป็นการทำร้ายเพื่อสนองความต้องการของตนเอง

...มันปราดลงจากหลังม้า รุมพร้อมกันทุกจุด การต่อสู้อันหนึ่งต่อ ติบก็เริ่มขึ้นกลางแดดในฤดูหนาวนั่นเอง ไม่ก็อึดใจพันเอก ชารีฟก็หมดทางสู้ เมื่อมือที่แข็งแรงกิมเหล็กของบูซิก ผู้ลอบลงจากหลังม้าเข้ามาทางด้านหลัง มัน ใช่มือข้างที่เหลือตะปบที่คอเสื้อ ชารีฟผละ ได้จิ้งหะพอดิที่เจ้าพี่ชายของสมุน ที่ตาย เลือกหมัดพรวดเข้าที่ลื่นปี เขาอตัวด้วยความเจ็บปวด เสียงกำปั้นกระทบ ไบหน้าและลำตัวของพันเอกชารีฟ

ไบหน้าที่เขียวคล้ำเป็นหย่อมๆ และเปราะโหลหิดจนมองแทบไม่เห็น เสื้อผ้าของเขาขาดเป็นทางยาว เห็นแผ่นอกเปลือยเปล่าเปื้อนทรายไปทั่ว รอยซ้า ปรากฏอยู่ทั่วไป รอยฟกซ้าดำเขียว และมุมปากที่แตกยับเยิน

(ฟ้าจรดทราย, หน้า 374-375)

การถูกรุมทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บของชาวิฟ เป็นการถูกรุมทำโดยเจตนาจากกลุ่มคน
กระทำการรุมทำร้ายคนเพียงคนเดียวเพื่อให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บมากที่สุด เพื่อสนองความต้องการ
ส่วนบุคคล

3.1.1.1 การทำร้ายตัวเอง

เป็นการทำความรุนแรงต่อร่างกายอีกประเภทหนึ่ง คือการทำให้ตัวเองบาดเจ็บ
หรือพฤติกรรมทำร้ายตนเองอื่นๆที่มุ่งร้ายต่อตนเองหรือทำให้ตนเองอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย แต่ไม่
จำเป็นต้องมีผลถึงชีวิต

นี่ก็สามวันสามคืนแล้ว ที่มีได้ทรงเข้าที่บรรทม พระกระยาหารไม่แตะ
คนเราร่างไม่กิน ไม่นอน นางไซหนับไม่อยากคิดเลย แค่นึกเพียงเท่านั้นใจก็หาย
เสียนแล้ว

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 653)

จากตัวอย่างข้างบนเป็นการทำร้ายร่างกายตัวเองถึงแม้จะไม่มีบาดแผลแสดงให้เห็นว่า
ได้รับความรุนแรงแต่การไม่รับประทานอาหาร ไม่นอน เท่ากับสร้างความเจ็บปวดให้เกิดขึ้นต่อ
ร่างกายของตน

3.1.1.2 การทำลายชีวิต

การทำลายชีวิตนั้นเป็นการเจตนาจงใจทำให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับผลเสียหายถึงแก่
ชีวิต ผลของการกระทำนั้น ต้องการผลลัพธ์ออกมาอย่างเดียวกันคือต้องการให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต
ปรากฏอยู่ 2 วิธีคือ

3.1.1.2.1 การฆ่า

เป็นการทำร้ายร่างกายของอีกฝ่ายจนถึงแก่ชีวิตมีการฆ่าโดยจงใจ หรือ
เจตนาที่จะฆ่าอีกฝ่ายให้ตายการฆ่านั้นนอกจากจะเกิดผลเสียหายถึงแก่ความตายแล้ว ยังมีผลต่อ
จิตใจของผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

แต่ก่อนที่นางจะได้ทันร้องขอความช่วยเหลือ เงามาบของมิดลักษณะ
โค้งงอก็วูบเข้าตา อะมินาไม่ทันรู้ด้วยซ้ำว่าความเจ็บปวดนั้นคืออะไร คมมีดปาด
ลับที่ซอกคอ โลหิตสีแดงสดกระฉูดเข้าต้องมือเจ้าผู้ร้ายใจทมิฬ ร่างระหงแบบ

บางนั้นก็ร่วงลงไปกองที่พื้นหน้าห้อง

(ฟ้าจรดทราย, หน้า 176)

จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่าคนร้ายมีลักษณะจงใจทำให้อะมีนาซึ่งเป็นคนใช้ของตัวเองในเรื่อง ถึงแก่ชีวิตโดยที่ไม่ได้รู้ตัวล่วงหน้า

ความรุนแรงทางร่างกายโดยการฆ่านั้นมีลักษณะเพื่อสนองความต้องการของตนเองได้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

“ข้าตามไปโจมตีกองคาราวานที่เดินทางกลับจากอูฟ และชนะตามเคย
ปาดคอเจ้าชูฟ”

(ฟ้าจรดทราย, หน้า 372)

จากตัวอย่าง เป็นการฆ่าเพื่อตอบสนองความต้องการของตน เพราะผู้กระทำมีความพึงพอใจที่ได้ฆ่าชูฟ

“โกมา”

เอมิลา ร้องสุดเสียง เมื่อมีดเล่มนั้นฝังลึกกลางลำคอของชายชวานู
เป็น โลหิตสีแดงฉานพรูราสายน้ำ พร้อมกับที่หล่อนเหนียวไถป็นไปยังร่างที่
โง่งขึ้นมา เสียงของมันก้องไปในความมืดของหมู่บ้าน

(ความลับบนแหลมไซไน, หน้า 448)

จากตัวอย่าง โกมาถูกฆ่า จากฝ่ายที่ตามไล่ล่าโกมาและเอมิลา การฝังมีดลึกกลางลำคอแสดงให้เห็นถึงเจตนาให้ โกมา ถึงแก่ชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตน

3.1.1.2.2 การประหารชีวิต

โทษประหารชีวิตโดยใช้ดาบก็ยังมีปรากฏในนวนิยาย แม้ว่าโลกจะหมุนเวียนเปลี่ยนไปตามกาลเวลาแต่สังคมในประเทศแถบอาหรับยังคงรักษาไว้ซึ่งธรรมเนียมปฏิบัติที่ยึดถือกันมานับพันๆปีการประหารชีวิตเป็นการลงโทษอย่างหนึ่ง มีผลรุนแรงที่สุด

เสียงคมดาบแหวกอากาศหวิวสุดแรง เลือดแดงฉานพุ่งฉูดขึ้นไปใน
อากาศ เกือบจะตีฟัดได้กระมัง เขานึกในใจ

ศิระที่ขาดกระเด็นหลุดจากร่างซึ่งกำลังกระตุกแล้วหงายหลังลงบน
ลานดิน กลิ้งหลุนๆเข้าไปหาฝูงชนที่รายล้อม

ชั่วขณะที่ความเงียบเกิดขึ้นอีกครั้ง ก่อนตามด้วยเสียงสรรเสริญอย่าง
เห็นชอบในคำตัดสินที่ค่อยๆก้องขึ้นจากปากหนึ่งสู่ปากหนึ่งจนกระหึ่มรอบตัว
เขา

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 32)

จากตัวอย่างพบว่าความรุนแรงจากการประหารชีวิตโดยส่วนมากเป็นการประหารชีวิตตาม
หลักกฎหมาย ตามบทลงโทษที่กฎหมายได้บัญญัติเอาไว้

“กฎหมายแผ่นดินเรียกว่าชาเรียละ ขบวนการทางยุติธรรมมี
คณะกรรมการทางศาสนาเป็นผู้ร่วมตัดสิน เรียกว่า อุเลมานะละ ชาเรียนี้เป็น
กฎหมายเก่าแก่กว่าพันปีมาแล้ว คดีฆาตกรรมและข่มขืนมีโทษถึงตัดศิระ ส่วน
การคบชู้ผิดประเวณี ผู้หญิงจะเป็นฝ่ายถูกฆ่าหรือถูกทุบด้วยหินจนตาย การ
พิสูจน์ต้องมีพยานหลักฐานที่เห็นเหตุการณ์”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 46)

จากตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นความรุนแรงของกฎหมายจากการประหารชีวิต กฎหมายลักษณะ
นี้มีผลบังคับใช้มายาวนาน ในนวนิยายอาหรับของโศภาค สุวรรณนั้นจะปรากฏลักษณะบทลงโทษ
ที่อ้างอิงตัวบทของกฎหมายซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนนั้นมีความรู้เกี่ยวกับอาหรับ

3.2 ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง

ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง หมายถึง แนวทางการพัฒนาที่ก่อปัญหาให้ผู้คนที่ต้องทุกข์ยาก
เป็น โครงสร้างอำนาจที่ไม่เป็นธรรม เป็นความรุนแรงที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
ความรุนแรงเชิงโครงสร้างไม่ใช่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วจางหายไป แต่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ใน
ช่วงเวลาอันยาวนานอย่างต่อเนื่อง และความรุนแรงเชิงโครงสร้างนั้นไม่มี ‘ตัวผู้ร้าย’ ที่เป็นบุคคล
เพราะตัวการของความรุนแรงเชิงโครงสร้างคือ ตัวโครงสร้างที่ไม่เป็นธรรมของสังคม

3.2.1 ด้านสิทธิสตรี

ผู้หญิงชาวอาหรับไม่ได้รับการยอมรับในสังคม มีหน้าที่เป็นเพียงทาสรับใช้ในบ้านดูแลลูกดูแลสามี ไม่ได้มีโอกาสในการศึกษา ห้ามขับรถ

‘ผู้หญิง’ คือ สมบัติส่วนตัวของครอบครัว ของสามีที่ผู้ใดมีบังอาจกล่าวถึง หรือปรากฏแก่สายตาบุรุษอื่น ผู้มิได้เกี่ยวข้องกับสายโลหิตโดยตรง

‘ผู้หญิง’ เป็นผู้นำความเสื่อมเสีย ความอับอายแก่เกียรติยศของวงศ์ตระกูล ด้วยเหตุนี้ ‘ผู้หญิง’ จึงไม่ได้รับอนุญาตให้พบปะพูดคุยหรือสมาคมร่วมกับบุรุษ

‘ผู้หญิง’ ไม่ได้รับอนุญาตให้ขับรถ หรือเดินทางไปไหนๆตามลำพัง นั่นคือโลกของผู้หญิงที่นี่ หากนาบิลลาทรงเรียนรู้ว่า ‘โลกของผู้หญิงที่อื่น’ ที่พื้นเขตพระราชอาณาจักรออกไปต่างกันลิบลับ

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 113)

จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่าการให้นิยามของผู้หญิงต่างๆในนวนิยายล้วนเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือเพศหญิงยังไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมเท่าที่ควร

สังคมอาหรับยังถือว่าสตรีเป็นหน้าตาของครอบครัว การปฏิบัติตนในทุกๆด้านของสตรีจะมีข้อกำหนดไว้มากมาย สตรีจึงต้องระมัดระวังในการปฏิบัติตนตามข้อกำหนดและกรอบต่างๆของสังคม ดังตัวอย่าง

“ผู้หญิงเราที่นี่เป็นสมบัติส่วนตัวของผู้ชายและครอบครัวที่มีข้อห้ามไม่ให้นำมาเอ่ยหรือพาดพิงถึงเป็นอันขาด เราเป็นเกียรติยศและหน้าตาของตระกูลค่ะ เราเป็นเพศที่อ่อนแอ และถูกลงความเห็นว่าจะทำชั่ว ถูกหลอกล่อให้ทำชั่วทางซู้สาวได้ง่ายกว่าผู้ชาย ผู้หญิงจึงถูกกักเก็บเป็นเด็ดขาด”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 456)

“ที่นี่ โลกทั้งโลกเป็นของผู้ชายเท่านั้น ผู้หญิงมีหน้าที่สืบพันธุ์ ถ้าให้ลูกไม่ได้ก็เหมือนเครื่องเรือนเก่าๆที่เจ้าของเลิกสนใจใช้สอย ยกไปเก็บในห้องเก็บของจนฝุ่นจับ สูดฟุ้งไปตามสภาวะของมัน นั่นแหละ”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 648)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ชายอาหรับ คือ ผู้มีอำนาจสูงสุด ผู้หญิงมีหน้าที่ดูแลรับใช้สามี ของตน มีลูกชายและหญิงให้สามี หากผู้หญิงคนใดไม่สามารถมีลูกให้สามีได้ จะไม่เป็นที่สนใจ ของสามีอีกต่อไป เพราะจะถือว่าผู้หญิงคนนั้นมีความบกพร่องต่อหน้าที่

ผู้หญิงห้ามไปไหนมาไหนตามลำพัง ห้ามพูดคุยกับคนแปลกหน้า เมื่อออกจากบ้านต้อง ปกคลุมร่างกายไปหน้าให้มิดชิด ดังตัวอย่าง

“ผู้หญิงที่นั่นจะไปไหนคนเดียวไม่ได้หรือกระชับคุณหมอ ต้องมี ผู้ชายในครอบครัว เป็นพี่ เป็นลุง ติดตามไปด้วยเสมอ อีกอย่างก็คือเวลาเรามี ปาร์ตี้หรือสังสรรค์กัน พวกผู้หญิงไม่ออกมาร่วมด้วย เขาคลุมหน้าคลุมตัวกัน มีดสนิททั้งเมืองแหละครับ”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 18)

....ทันทีที่พื้นที่ ‘ฝ่ายใน’ อาบยาสีดำสนิทก็จะปกปิดความงาม เหล่านั้นตามประเพณี จากศีรษะจรดเท้า ไม่มีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ปรากฏให้เห็น นอกจากมือและเท้า นั่นคือกฎเกณฑ์ ธรรมเนียม และประเพณี

การเดินทางไปไหนต่อไหน ต้องมีคนรับใช้ ญาติที่เป็นบุรุษเพศหรือ สตรีด้วยกันหนึ่งหรือสองติดตามไปด้วย โดยไม่มีข้อยกเว้น

หญิงใด ย่างพื้นเขตบ้านตามลำพัง หญิงนั้นจะถูกนับว่าเป็นหญิง แพศยา โสเภณี

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 111)

ผู้หญิงอาหรับที่แต่งงานแล้วไม่มีบุตรสามีหย่าร้างได้ เพราะในสังคมอาหรับฐานะของ สตรีที่แต่งงานแล้วจะมีความมั่นคงในชีวิตเมื่อมีคนดูแล แม่เข้าคู่้วยชราจะต้องมีบุตรคอยดูแล

“คุณค่าสตรีในสายตาคนอาหรับ กล่าวว่า ให้รับใช้และปรนนิบัติสามี และเคารพสามีทำตัวให้สวยทำให้สามีมีความสุข และมีลูกหลายคน เพื่อให้ วงศ์ตระกูลแข็งแกร่งและมีอำนาจ

(พรสวรรค์, หน้า 137)

“ไม่มีผู้ชายคนไหนในคาริยา ไม่ว่ามาจากเจ้ญใจ หรือเจ้าชายพระองค์ใด
ปรารถนาผู้หญิงที่ไม่สามารถเป็นแม่คนได้หรืออกคุณหมอ”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 685)

หากผู้หญิงที่ได้เป็นแม่ แต่ก็ไม่ได้รับสิทธิ์ในความเป็นแม่ในตัวลูกของตนเอง ยิ่งผู้หญิงคน
ไหนหย่าร้าง ไม่สามารถที่จะเอาลูกไปกับตัวเองได้ ดังอย่าง

“ทรงคิดยังไง จัฟเฟอร์ บอกฉันทีซิ ส่งพระโอรสมาประทับต่างแดน
ไกลพระเนตร พระกรรม มาอยู่กับหม่อมแม่ ไม่เคยมีในพระราชกำหนด
กฏมณฑลบาลของราชวงศ์ อัล โมราวิท มาก่อน ที่จะให้ลูกเจ้าแผ่นดิน เจ้าฟ้า
พระราชวงศ์มาอยู่กับแม่ ยิ่งเป็นแม่ที่แยกทาง ถึงจะไม่ได้หย่าร้างตามหลักการ
ศาสนา ลูกชายจะอยู่กับพ่อ ถ้าไม่มีพ่อจะอยู่กับญาติฝ่ายชาย ลูกสาวถึงจะอยู่กับ
แม่ ถ้าไม่มีแม่จะต้องญาติผู้ใหญ่ฝ่ายหญิง อีกแหละ ถ้าแม่เลิกร้าง ก็ให้ไปแต่ตัว
จะมาอยู่กับลูกไม่ได้อีกต่อไป นี่เป็นประเพณีทั่วไปแม่สามัญชน แต่ถ้าเป็น
พระบรมวงศานุวงศ์ ไม่ต้องสงสัยกันแล้ว พระโอรสพระธิดาทรงเป็นสมบัติ
ของราชวงศ์อัล โมราวิททุกพระองค์เด็ดขาด แม่ไม่มีสิทธิใดๆทั้งปวง จะเป็นแม่
ระดับเจ้าหญิง เจ้านาย หรือหม่อมที่มาจากคนธรรมดาสามัญชนก็ตาม”

(เจ้าชาย, หน้า 111-112)

จากตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นตอนที่หม่อมแม่ของเจ้าชายชาครี ซึ่งเป็นสามัญชนได้ถาม จัฟเฟอร์
ถึงเหตุผลที่ทางราชวงศ์อนุญาตให้เจ้าชายชาครี มาอยู่กับหม่อมแม่ที่ต่างประเทศได้ โดยให้เห็นถึงว่า
สตรีที่หย่าร้างไม่มีสิทธิ์ในการเลี้ยงดูบุตรทุกกรณี เพราะถือว่าบุตรเป็นสมบัติของบิดา

สำหรับผู้หญิงอาหรับหากไม่มีลูกแล้วนั้นจะไร้ที่พึ่งในยามแก่เฒ่า ตัวอย่างเช่น

“ผู้หญิงทุกคนที่แต่งงานไม่ว่าจะเป็นเมียอันดับที่เท่าไรก็ตามล้วน
ปรารถนาจะเป็นแม่ของลูกชายหญิง หากไม่มีบุตรแล้วไซ้ฐานะของสตรี
เหล่านี้ ในยามแก่เฒ่าจะไม่เหลือที่ยึดเหนี่ยวพึ่งพาอันใดอีกต่อไป”

(พรสวรรค์, หน้า 55)

จากตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นตอนที่อลิซาเบทได้บอกกับสามีเกี่ยวกับฐานะของสตรีที่
แต่งงานในสังคมอาหรับว่าผู้หญิงทุกคนเมื่อแต่งงานต้องมีบุตรเพื่อให้คอยดูแลยามแก่เฒ่า หากสตรี
ใดแต่งงานแล้วไม่มีบุตรยามแก่เฒ่าจะขาดคนคอยดูแลแล้ว หรืออีกนัยหนึ่งคือการมีบุตรเป็นการสร้าง
ความมั่นคงให้สตรีที่แต่งงานเพื่อไม่ให้ถูกมองว่าเป็นสตรีที่มีข้อบกพร่อง

ผู้หญิงถูกกดขี่ทางเพศเห็นผู้หญิงเป็นเพียงทาสรับใช้ ไม่มีสิทธิแม้แต่จะแสดงออกให้รู้ว่า
ตัวเองมีความทุกข์

“ผู้ชายชาวคาริยาเท่านั้น ที่ข่มเหงกดขี่สตรีเพศด้วยการยกเอาเรื่อง
พรหมจารีและหน้าที่ของสตรีที่ต้องแบกเกียรติยศของตระกูลไว้บนสองขา
เพียง ขณะเดียวกับที่บุรุษมีฮาเร็ม มีผู้หญิงไว้บริการตนเองนับไม่ถ้วนโดยถือว่า
นั่นเป็นเรื่องธรรมดา ธรรมชาติของคน”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 675)

ในความรู้สึกส่วนพระองค์ ไม่ใช่ความผิดของ ‘เด็จแม่’ เลยแต่เป็น
ความผิดของ ‘ระบอบในสังคม’ สังคมที่กดขี่สตรีเพศไม่ได้ให้ความเป็นธรรม
สังคมที่ตัดสินให้สตรีเป็นเพียงสมบัติชิ้นหนึ่งของครอบครัว คุณสิ่งของเครื่อง
เรือนหาใช่ ‘คน’ ไม่ สังคมที่ผู้ชายตัดสิน ร่างกฎหมายเพื่อเพศเดียวกันเพื่อ
ประโยชน์เฉพาะตัวของผู้ชายด้วยกัน

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 118)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากตัวอย่างเป็นความไม่เท่าเทียมกันทางอำนาจที่ผู้ชายมีอยู่เหนือกว่าผู้หญิงทุกคนในสังคม
นี้ หากผู้หญิงทำผิดความผิดนั้นรุนแรงจนถึงขั้นประหารชีวิต ทั้งที่ความผิดนั้นหากผู้ชายกระทำ
กลับเห็นเป็นเรื่องปกติที่ผู้หญิงทุกคนควรยอมรับและ ไม่มีสิทธิไม่มีเสียงคัดค้าน

นอกจากนี้สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงเชิงโครงสร้างอีกประการหนึ่งคือ การมีฮาเร็ม
หรือการมีสตรีนับร้อยๆคนของผู้ชายที่ปรากฏในวรรณกรรม ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา ตัวอย่างเช่น

“เจ้าฟ้าออสมัน ท่านทรงเป็นเพลย์บอยขนานแท้เทียว เขาว่าฮาเร็มของท่านมีผู้หญิงเกือบทุกชาติทุกภาษาเลย ผู้หญิงคนหนึ่งนี่ เขาว่าอยู่ในฮาเร็มตั้งสิบปี เคยเข้าเฝ้าถวายตัวในห้องบรรทมครั้งเดียวเองก็มี”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 93)

หรือแม้แต่การคบชู้ผิดประเวณีที่ปรากฏในนวนิยายมีเพียงผู้หญิงเท่านั้นที่รับโทษ ผู้ชายไม่ต้องรับโทษใดๆ

“.....กฎหมายทางศีลธรรม ซึ่งบัญญัติไว้ว่าในการคบชู้สตรีเท่านั้นที่จะถูกลงโทษทัณฑ์ให้ถึงตาย บุรุษหาต้องรับโทษอย่างใดไม่”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 117)

ทำให้เห็นถึงความรุนแรงเชิงโครงสร้างในด้านความไม่เท่าเทียมกันเชิงอำนาจของผู้หญิงและผู้ชาย ผู้หญิงเสียเปรียบในโครงสร้างทางสังคม ทำให้ได้รับความทุกข์ทรมานจากความไม่เป็นธรรมในด้านสิทธิความเสมอภาค

แต่ในบทลงโทษเกี่ยวกับการคบชู้ตามความเป็นจริงนั้นต้องลงโทษหญิงผิดประเวณี และชายผิดประเวณี พวกเจ้าจงโทษแต่ละคนในสองคนนั้นคนละหนึ่งร้อยที และอย่าให้ความสงสารยับยั้งการกระทำของพวกเจ้าต่อคนทั้งสองนั้น ในบัญญัติของอัลลอฮ์เป็นอันขาด หากพวกเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลก และจงให้กลุ่มหนึ่งของบรรดาผู้ศรัทธาเป็นพยานในการลงโทษเขาทั้งสอง” (ญาฮิร เอาดาฮ์, 2556: 52)

จากการศึกษาความรุนแรงเชิงโครงสร้างเป็นการเสนอให้เห็นว่าอำนาจของผู้ชายที่มีมากในสังคมมาจากโครงสร้างทางสังคมที่ให้ผู้หญิงเป็นเพียงสิ่งของ มีหน้าที่สืบพันธุ์เท่านั้น ไม่สามารถดำเนินชีวิตตัวเองได้เมื่อเป็นลูกก็ต้องเชื่อฟังพ่อ เมื่อเป็นภรรยาก็ต้องเชื่อฟังสามี ผู้ชายเท่านั้นที่มีอำนาจในการตัดสินใจและกำหนดชีวิตของผู้หญิงในครอบครัว

3.3 ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม

ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม หมายถึง เป็นส่วนเลี้ยวของวัฒนธรรมที่ทำหน้าที่สนับสนุนรองรับความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นชนิดทางตรงหรือเชิงโครงสร้างก็ตาม ส่วนเลี้ยวของวัฒนธรรมที่ทำให้ความรุนแรงทั้งสองประเภทใหญ่กลายเป็น หรือรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง หรืออย่างน้อยก็ไม่ใช่ว่าเรื่องผิดร้ายแรงอะไร

3.3.1 การผิดประเวณี

การผิดประเวณี คือ การทำอนาจารในอวัยวะเพศของผู้หญิงผู้ซึ่งเป็นที่ต้องห้ามบทบัญญัติเกี่ยวกับการผิดประเวณี

การผิดประเวณีเป็นสิ่งต้องห้าม (หะรอม) และเป็นบาปใหญ่รองจากการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ และการฆ่าชีวิตผู้อื่น โดยไม่ถูกต้องและความผิดนั้นจะไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นการผิดประเวณีกับผู้ที่มีสามี กับผู้ที่ไม่มีสามี (มะหุรอม) กับภรรยาของเพื่อนบ้านจะเป็นเรื่องที่ร้ายแรงยิ่ง

ผลเสียจากการผิดประเวณี มันคือตัวทำลายระเบียบของโลกใบนี้ในการรักษาเชื้อสายวงศ์ตระกูล รักษาความบริสุทธิ์ และรักษาสิ่งที่ศาสนาห้าม การผิดประเวณีจะรวมความชั่วช้าทั้งหลาย จะเปิดประตูสู่การละเมิดฝ่าฝืน และทำให้เกิดโรคร้ายต่างๆ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นที่มาของความยากจน ผู้คนจะรังเกียจคนที่ทำผิดประเวณี และใบหน้าของผู้ที่ทำผิดประเวณีจะมีสัญลักษณ์ และเขาจะหลบหนีจากผู้คน

สำหรับการผิดประเวณีจะมีโทษหนัก โทษในโลกคุณยา(โลกแห่งความเป็นจริง)สำหรับผู้ที่ตั้งงานแล้วคือ การขว้างกับหินจนกระทั่งเสียชีวิต สำหรับผู้ที่เป็นโสดคือ การเขียนตีและเนรเทศ ส่วนโทษในโลกอาคิเราะฮ์ (โลกหลังความตาย) คือ หากไม่เตาบะฮ์(การสารภาพบาป) มีโทษสถานหนักคือ ผู้ที่ทำผิดประเวณีทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะถูกรวมไว้บนเตาในนรกจะอันนัมสภาพที่เปลือยกาย

แนวทางป้องกันจากการผิดประเวณี

การแต่งงานตามหลักการอิสลามคือหนทางที่ปลอดภัยที่สุด ที่จะมายับยั้งอารมณ์และรักษาเผ่าพันธุ์และไม่อนุญาตให้ระบายนอกเหนือจากแนวทางที่อิสลามกำหนด อิสลามได้สั่งใช้ให้ปกปิดด้วยอิญาบ ลดสายตา และห้ามผู้หญิงเดินโดยไม่มีสิ่งใดปิดเท้า เผยโฉม ปะปนกับผู้ชาย

โซว์เครื่องประดับ อยู่ร่วมกับผู้ชายตามลำพัง หรือจับมือผู้ชาย และเช่นเดียวกันห้ามผู้หญิงเดินทาง โดยไม่มีญาติใกล้ชิด ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นการป้องกันผู้หญิงและผู้ชายไม่ให้ตกอยู่ในวังวนการทำผิดประเวณี

โทษของผู้ทำผิดประเวณี

1. โทษของผู้ที่แต่งงานแล้ว คือ การขว้างด้วยก้อนหินจนกระทั่งเสียชีวิต ไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง มุสลิมหรือกาฟิร

2. โทษของผู้ที่ยังไม่แต่งงาน คือ ฆีเยนตี 100 ครั้ง และเนรเทศเป็นเวลา 1 ปี ไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง และสำหรับทาสถูกฆีเยน 50 ครั้ง ไม่ต้องเนรเทศไม่ว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง

เมื่อมีผู้หญิงคนหนึ่งตั้งครรรภ์โดยที่ไม่มีสามีหรือไม่มีเจ้านายก็จะถูกลงโทษ หากนางไม่ได้อ้างถึงความคุมเครือหรือถูกบังคับ และผู้ใดบังคับให้ผู้หญิงทำผิดประเวณีผู้นั้นจะต้องถูกลงโทษ ส่วนนางจะได้รับการยกโทษและนางก็จะได้รับสินสอด (ค่าเสียหาย)

เงื่อนไขของโทษผิดประเวณี

เงื่อนไขในการลงโทษผู้ทำผิดประเวณีมี 3 ประการ

1. อวัยวะเพศของผู้ชายล่วงล้ำเข้าไปในอวัยวะเพศผู้หญิงที่ยังมีชีวิต
2. ไม่มีการคลุมเครือ (เข้าใจคิดว่าเป็นภรรยาตัวเอง) ฉะนั้น ไม่มีการลงโทษผู้ที่ร่วมประเวณีกับผู้หญิงที่เข้าใจว่าเป็นภรรยาของตัวเอง
3. สามารถยืนยันได้ว่าการผิดประเวณีจริง

3.1 โดยการยอมรับสารภาพ เป็นการยอมรับของผู้ที่มีสติปัญญาดีหนึ่งครั้ง และสี่ครั้งสำหรับผู้ที่ต้องสงสัยว่าสติไม่ดี และทั้งสองกรณีต้องยอมรับชัดเจนว่าร่วมประเวณีจริงและจะต้องยอมรับตลอดไปจนถึงมีการลงโทษ

3.2 โดยมีพยาน จะต้องมิพยานมายืนยันจำนวน 4 คน เป็นผู้ชายมุสลิมที่มีความเที่ยงธรรมเป็นพยานได้

ผู้ที่ต้องถูกลงโทษจากการผิดประเวณี

1. ผู้ทำผิดประเวณีจะถูกลงโทษไม่ว่าจะเป็นมุสลิมหรือกาฟิร (ผู้ปฏิเสธ) เพราะเป็นการลงโทษต่อการผิดประเวณี ดังนั้นจำเป็นต้องลงโทษต่อกาฟิรด้วย เช่นเดียวกับการชดใช้ในกรณีการฆ่าและการตัดมือในกรณีลักขโมย

2. เมื่อผู้ที่แต่งงานแล้วทำผิดประเวณีกับผู้ที่เป็น โสด ดังนั้น โทษของเขาคือขวางค์้วยก่อน หินเจียนตีหรือเนรเทศ

3. เมื่อผู้เป็นไท (อิสฺรชน) ทำผิดประเวณีกับทาสีหรือตรงกันข้าม ดังนั้นแต่ละคนก็ต้องรับ โทษของตัวเอง

4. ผู้ที่ทำผิดประเวณีจะถูกลงโทษเมื่อเขาเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ มีสติสัมปชัญญะ ไม่ถูก บังคับ รู้ว่าเป็นสิ่งต้องห้าม หลังจากที่เขายืนยันต่อผู้ปกครอง(ฮาติม) โดยการรับสารภาพหรือโดยมี พยาน พร้อมกับไม่มีสิ่งที่คลุมเครือ

ผู้ที่ถูกลงโทษโดยการขวางค์้วยกับก่อนหินไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายไม่ต้องฝัง แต่ผู้หญิง จะต้องปกปิดด้วยกับเสื้อผ้าเพื่อมิให้เปิดเผยเรือนร่าง

ผู้หญิงใดที่ตั้งครรภ์จากการผิดประเวณีหรือนางรับสารภาพว่าผิดประเวณี ให้อิมาม (ผู้นำ) เป็นบุคคลแรกทำการขวางค์้วยหินหลังจากนั้นผู้คนที่ไป ถ้าหากมีการยืนยันการผิดประเวณี โดยมี พยาน 4 คน พวกเขาถือบุคคลกลุ่มแรกที่จะทำการขวางค์้วยหินต่อจากนั้นอิมามและจากนั้นผู้คนที่ไป

กรณีที่ไม่รู้เป็นสาเหตุห้ามมิให้มีการลงโทษ

การที่ไม่รู้ถึงสิ่งที่ตามมาจากการกระทำสิ่งต้องห้ามมิใช่อุปสรรคในการลงโทษ สำหรับการที่ไม่รู้ว่าการกระทำนั้นต้องห้ามหรือไม่นั้นคืออุปสรรค ฉะนั้นผู้ใดรู้ว่าการผิดประเวณีเป็นสิ่ง ต้องห้ามแต่ไม่รู้ว่ารับทลงโทษของมันคือการขวางค์้วยหินหรือการเจียนตีการไม่รู้ของเขามีใช่ อุปสรรค แต่ทว่าเขาต้องได้รับการลงโทษ

บทบัญญัติว่าด้วยการเป็นสามี ภรรยาหลังจากทำผิดประเวณี

เมื่อคนที่แต่งงานแล้วทำผิดประเวณีภรรยาของเขาก็มีเป็นที่ต้องห้ามต่อเขา และเช่นเดียวกัน หากผู้หญิงที่มีสามีแล้วทำผิดประเวณีนางก็มีเป็นที่ต้องห้ามต่อสามี แต่เขาทั้งสองนั้นได้กระทำบาป ใหญ่ ฉะนั้นต้องสารภาพผิดและขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์

บทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ทำผิดประเวณีกับญาติใกล้ชิด

ผู้ใดที่ทำผิดประเวณีกับญาติใกล้ชิด เช่น พี่สาว ลูกสาว ภรรยาของพ่อ หรือคนอื่นๆ ที่อยู่ สถานะเดียวกัน ในสภาพที่เขาถือว่าเป็นสิ่งต้องห้ามจำเป็นจะต้องประหารชีวิต

การเชื่อฟังสามีของสตรีอาหรับ สตรีจะต้องเชื่อฟังสามี การที่จะแยกสามีและภรรยาให้อยู่ห่างจากกันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายอิสลาม สามีจะต้องรับผิดชอบต่อภรรยา และในขณะที่เดียวกันเมื่อแต่งงานแล้วภรรยาก็เป็นสิทธิ์ขาดของสามี การที่ผู้อื่นจะมาแยกออกไปนั้นเป็นเรื่องที่กระทำไม่ได้ เพราะเป็นการผิดกฎหมายที่ศาสนาได้วางไว้ ในเรื่องของการมีคู่ในการกล่าวการผิดประเวณี กฎหมายอิสลามให้ความหมายของการผิดประเวณี หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงโดยไม่มีสิทธิทางกฎหมาย โดยสังคมปัจจุบัน มักถือว่า การมีเพศสัมพันธ์นั้นเป็นสิทธิส่วนบุคคล แต่สำหรับอาหรับที่นับถืออิสลามที่ปรากฏในนวนิยาย ถือว่า การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ผ่านการแต่งงานตามหลักศาสนานั้นเป็นความผิด เป็นสิ่งที่บาปและน่าละอาย บทบัญญัติทางศาสนาอิสลามนั้น มีสภาพบังคับใช้เช่นเดียวกับ กฎหมาย ดังนั้น การทำผิด บทบัญญัติทางศาสนาอิสลาม จึงถือว่า ผิดกฎหมายอิสลาม

เรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ จึงถูกกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมาย ไม่ใช่แค่ ความพอใจส่วนตัวของบุคคล เพราะ การแต่งงานและวิธีการแต่งงาน คือ สิ่งที่ถูกบัญญัติไว้ในกุรอานจึงมีสภาพเป็น ข้อกฎหมาย การละเมิดข้อบัญญัติของกุรอานจึงเหมือนเป็นการละเมิด ข้อกฎหมายด้วยเช่นกัน เหตุผลอีกประการคือ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ผ่านการแต่งงานนั้น เป็นการสร้างปัญหาต่อสังคมโดยรวมทั้งในเรื่องของการหมกหมุ่นในเรื่องเพศ การแลกเปลี่ยนคู่นอน การซื้อขายบริการทางเพศ การสร้างแหล่งรวมโรคติดต่อ และการสร้างปัญหาครอบครัว ให้กับผู้ที่มีการครอบครัวแล้ว เป็นต้น ทำให้มีการกำหนดโทษของการผิดประเวณี

ในความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมนี้นวนิยายที่เกี่ยวกับอาหรับผู้เขียนนำเสนอให้เห็นว่าส่วนมากมาจากการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ของตัวละครมีเหตุมาจากศาสนา

“ศาสนาเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเกี่ยวกับความเป็นไปของผู้คนที่มีความเชื่อในศาสนานั้นๆ พฤติกรรมต่างๆ ถ้าเราสืบสาวให้ดีๆ จะเห็นว่า มีเรื่องของศาสนาเชื่อมโยงอยู่ด้วยเสมอ ดูจากประวัติศาสตร์ซึ่ลูก แล้วลูกจะเห็นเองว่าศาสนาและความเชื่อมีอิทธิพลมากมายมหาศาลแค่ไหน”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 101)

“กฎหมายแผ่นดินเรียกว่าชาเรียคะ ขบวนการทางยุติธรรม มีคณะกรรมการทางศาสนาเป็นผู้ร่วมตัดสิน เรียกว่า อูเลมา นะคะ ชาเรียนี้เป็นกฎหมายเก่าแก่กว่าพันปีมาแล้ว คดีฆาตกรรมและข่มขืนมีโทษถึงตัดศีรษะ ส่วน

การคบชู้ผิดประเวณี ผู้หญิงจะเป็นฝ่ายถูกฆ่าหรือถูกทุบด้วยหินจนตาย การ พิสูจน์ต้องมีพยานหลักฐานสี่คนที่เห็นเหตุการณ์”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 46)

ตัวอย่างข้างต้นกล่าวถึงกฎหมายแผ่นดินที่ปรากฏในเรื่องเจ้าทะเลทราย เรียกว่า ซาเรีย เป็น กฎหมายที่ถูกบัญญัติขึ้น โดยมีพื้นฐานมาจากข้อห้าม หรือข้อควรกระทำตามหลักศาสนาของสังคม อารหรับ หากกฎหมายกล่าวว่า การกระทำนี้ผิด กฎหมายแผ่นดินก็จะเห็นตามนั้นด้วย อีกทั้งผู้ที่ ตัดสินโทษยังมีคณะกรรมการศาสนาไปด้วย

การกล่าวว่ามีผู้ใดมีชู้จำเป็นต้องมีพยานหลักฐาน 4 คนและต้องเห็นเหตุการณ์ของ ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองคนด้วย เพื่อพิสูจน์ได้ว่าผู้หญิงคนนั้นมีชู้จริง

“การคบชู้เป็นคดีร้ายแรงที่สุดที่กำหนดไว้ในตัวบทกฎหมาย แม้ หากว่า ‘เต็จแม่’ เป็นสามัญชน เขาจะผูกท่านไว้กลางเมือง แล้วคนทั้งหลายจะ พากันทุบหินใส่จนกว่าจะขาดใจ

หากนี่คือขัตติยนารี โทษนั้นคือบันพระเสียดด้วยดาบฟักทองคำ ณ ที่ใด ไม่ปรากฏ พระศพฝังยังแห่งหนตำบลใด ไม่มีใครรู้”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 117)

จากตัวอย่างข้างต้นกล่าวถึงบทลงโทษในเรื่องการคบชู้ของสตรีสูงศักดิ์และสตรีสามัญชน ว่า หากเป็นสตรีสามัญชนบทลงโทษคือ ผูกประจานการเมืองและถูกขว้างด้วยหินจนกว่าจะสิ้นใจ เมื่อเป็นสตรี สูงศักดิ์บทลงโทษคือการตัดคอด้วยดาบฟักทองคำในสถานที่ที่ไม่มีใครรู้และไม่รู้ถึง สถานที่ฝังศพด้วย จะเห็นได้ว่าสตรีสูงศักดิ์หรือสตรีสามัญชนเมื่อกระทำผิดฐานคบชู้บทลงโทษคือ ถึงแก่ชีวิตเช่นกัน

“.....กฎหมายทางศีลธรรม ซึ่งบัญญัติไว้ว่าในการคบชู้สตรีเท่านั้นที่จะ ถูกลงโทษทัณฑ์ให้ถึงตาย บุรุษหาต้องรับโทษอย่างใดไม่”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 117)

จากตัวอย่างข้างต้นกฎหมายของแผ่นดินมาจากข้อกำหนดทางศาสนา หากกฎหมายกล่าวว่าการกระทำนี้ผิด กฎหมายของแผ่นดินก็จะเห็นตามนั้นด้วย อีกทั้งผู้ที่ตัดสินโทษยังมีคณะกรรมการทางศาสนาร่วมอยู่ด้วย

เนื่องจากผู้หญิงคือเกียรติยศของวงศ์ตระกูล หากผู้หญิงกระทำการอันไม่สมควรก็จะถูกตราหน้าจากสังคม ซึ่งตัวละครชายในเรื่องกล่าวไว้เพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่ผู้ชาย และเป็นข้ออ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมว่าเหตุใดผู้หญิงจึงไม่ควรทำผิด

“ทำไมต้องจำเพาะเจาะจงที่ผู้หญิง”

“ผู้หญิงเป็นหน้าตาของครอบครัว เป็นเกียรติยศของครอบครัวนี้ครับ ถ้าผู้หญิงทำชั่ว มีชู้ ผิดประเวณี ครอบครัวก็เสียหายเสียตา”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 24)

3.3.2 ด้านประเพณี

ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมที่เป็นความรุนแรงทั้งต่อร่างกายและจิตใจที่ผู้ถูกกระทำต้องยินยอมพร้อมใจที่จะยอมรับความรุนแรงนั้น โดยถือว่าเป็นเรื่องอันชอบธรรมทางประเพณี คือ ประเพณีขลิบอวัยวะเพศของสตรี และการทำลายความปรารถนาของผู้ชาย

3.3.2.1 ประเพณีขลิบอวัยวะเพศ

นวนิยายเรื่องเจ้าชาย เป็นการเขียนและกล่าวถึงความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมเก่าแก่ของประเทศในแถบทะเลทราย ซึ่งประเพณีและวัฒนธรรมนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในโลก แต่ประเทศที่เขียนขึ้นในเรื่องนี้เป็นประเทศสมมุติ ประเพณีการทำ FGM (Female Genital Mutation) FGM : FEMALE GENITAL MUTILATION การขลิบอวัยวะเพศของสตรีหรือขลิบปุ่ม CLITORIS รวมทั้งตัดแคมินและปิดช่องคลอดสตรี เปิดไว้เพียงเท่าปลายดินสอ กระทำกันในประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามบางประเทศ เช่น อียิปต์ ซูดาน และในเขต ชับ ซาฮารา ผลการรณรงค์จากต่างประเทศ ทำให้ประเทศอียิปต์ออกกฎหมายห้ามประเพณีนี้ในปี ค.ศ. 1995 เป็นประเทศแรก

"ผู้หญิงทุกคน เมื่อเกิดมาจนถึงวัยที่สมควร ชาลีทรงทราบหรือไม่ เพคะ ผู้หญิงทุกคน จะต้องเข้าพิธีกำจัดความรู้สึก ความปรารถนาทางกามารมณ์ อารมณ์ทางเพศ ก่อนจะรู้ด้วยซ้ำว่ามันคืออะไร เป็นอย่างไร"

(เจ้าชาย เล่ม 1, หน้า 230)

จากตัวอย่าง ผู้หญิงทุกคนเมื่อถึงวัยอันสมควร ต้องเข้ารับพิธีการกำจัดความรู้สึก ความปรารถนาทางอารมณ์ เพื่อเป็นการปกป้องผู้หญิงจากอารมณ์ความรู้สึกที่อาจก่อให้เกิดเรื่องผิด ประเพณี

"ประเพณีการก้าวจากวัยเด็ก มาสู่วัยสาวที่ยังไม่เต็มสาวหล่อนถูกกำจัด ความรู้สึกและอารมณ์ใคร่ทางธรรมชาติจนสิ้นซาก

ผู้ประกอบพิธีให้สาวน้อยผู้นี้ ได้เชือด ได้เนียน ได้เย็บ ได้ทำให้หล่อน ต้องร้องกรีดก้องด้วยความเจ็บปวด เมื่อถูกส่งตัว เข้าหอ ในคืนแรก"

(เจ้าชาย เล่ม 1, หน้า 244)

จากตัวอย่าง เป็นประเพณีการเข้าสู่วัยสาว มีการเย็บอวัยวะเพศเพื่อกำจัดอารมณ์ความรู้สึก เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการส่งตัวเข้าหอของผู้หญิงชาวอาหรับ

"พวกเคร่งศาสนาหัวรุนแรง พวกที่ยังอนุรักษ์ประเพณีธรรมเนียมเก่าแก่ ตามหมู่บ้านห่างๆออกไปนี้ ยังเชื่อค่ะว่า พวกผู้หญิงจะไม่สงบเสงี่ยมในจารีตประเพณี ถ้าไม่ขลิบหรือตัดอวัยวะเพศส่วนที่วาออกให้หมด ถ้าไม่กำจัดความรู้สึกทางเพศของพวกผู้หญิงให้หมดละก็การควบคุมผู้หญิงทั้งเด็ก ทั้งสาวทุกวัยจะเป็นปัญหาเหมือนสังคมอื่นๆ"

(เจ้าชาย เล่ม 2, หน้า 178)

จากตัวอย่าง การให้ขลิบหรือตัดอวัยวะเพศบางส่วนออก เพื่อเป็นการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกทางเพศของผู้หญิง เพื่อให้ผู้หญิงได้กระทำความผิดในเรื่องชู้สาว ก่อนแต่งงาน

ผลกระทบทั้งทางร่างกายที่ผู้หญิงต้องได้รับจากพิธีกรรมกำจัดความรู้สึกในอารมณ์ทางเพศ หรือ Female Genital Mutilation (FGM) นี้ เป็นการทำความรุนแรงต่อร่างกายที่ผู้หญิงทุกคนในสังคมที่ปรากฏในนวนิยายต้องยอมรับและถือปฏิบัติกรรมาอย่างยาวนานตามประเพณี ผู้ใดจะขัด

ขึ้นไม่ได้ อีกทั้งยังถือว่าเป็นความรุนแรงอันชอบธรรมที่ผู้หญิงพึงกระทำเพื่อควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก ความต้องการของผู้หญิง

3.3.2.2 การทำลายความปรารถนาของผู้ชาย

“...ความรักนั้น คือ ความจงรักภักดี ที่เปี่ยมล้นธรรมชาติแห่งความปรารถนาอยู่ห่างไกล เขาถูกเปลี่ยนให้เป็นผู้ไร้ความสามารถในการสนองความปรารถนาแห่งธรรมชาติทางตัณหาราคะ ไกลเกินกว่าจะเอื้อมมาถึงเสียแล้ว การผ่าตัดจะกระทำก่อนที่เขาจะรู้ว่าแรงปรารถนาทางธรรมชาติและความสัมพันธ์ระหว่างเพศตรงข้ามคืออะไร ทุกอย่างเป็นไปตามกฎเกณฑ์ เราจะถวายเป็นลูกชายคนที่สามเป็นสมบัติของพระราชวงศ์”

(ฟ้าจรดทราย, หน้า 573)

การทำลายความเป็นชายให้ปราศจากแรงปรารถนาก่อนจะรู้จักความเป็นไปทางธรรมชาติ เป็นกฎเกณฑ์ที่ ราชองครักษ์ที่มาจากตระกูลที่จงรักภักดีทุกคนพึงกระทำ ราชองครักษ์คนใดมีลูกมากกว่าสองคน คนที่สามจะได้รับเกียรติจากตัวอย่างข้างต้นที่ยกมา เห็นได้ว่าความรุนแรงที่กระทำต่อร่างกายโดยการสร้างความชอบธรรมว่านี่คือการได้รับเกียรติสูงสุดและเป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติกรรมมาช้านาน หากมองในด้านความรุนแรงสิ่งนี้ทำให้ผู้ชายคนหนึ่งผิดปกติวิสัยไปจากเดิม แต่สิ่งนี้กลับเป็นการยอมรับของคนในสังคม

3.3.3 การหย่าร้าง

การบัญญัติการหย่า

เป้าหมายของการแต่งงาน คือการดำรงไว้ซึ่งชีวิตคู่อย่างมั่นคง และเป็นปีกแผ่น และเพิ่มความสัมพันธ์ที่ติระหว่งคู่สามี ภรรยา แต่ข้อกำหนดและระเบียบต่างๆ บางครั้งไม่ได้รับการเอาใจใส่ ไม่ให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตร่วมกัน จึงทำให้มีเหตุขาดหวังไม่เข้าใจกัน ไม่อาจปรับความเข้าใจกันได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการบัญญัติกฎหมายขึ้น นั่นก็คือการหย่า

การหย่า จะมีผลบังคับใช้ถ้าผู้กล่าวคำหย่าเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ มีสติสัมปชัญญะ และตัดสินใจด้วยตนเองได้ และการหย่าจะไม่มีผลถ้าผู้กล่าวคำหย่าเป็นผู้ที่ถูกบังคับ หรือมีเมมาโดยเจ้าตัวไม่รู้ว่าตัวเองพูดอะไร หรือโง่ทึบที่ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เช่นเดียวกัน การกล่าวคำหย่าจะ

ไม่มีผลกับผู้ปลั่งพุดผิดหรือเดินเล่อหรือหลงลืมหรือหรือบ้าและผู้ที่มีลักษณะเดียวกันกับบุคคลเหล่านี้

ข้อชี้ขาดในเรื่องการหย่าร้าง

อนุญาตให้หย่าได้เมื่อมีความจำเป็น เช่น ภรรยาไม่สืบไม่ดีไม่งาม ไม่สุภาพต่อสามี และการหย่าเป็นที่ยอมรับถ้าไม่มีความจำเป็น เช่น คู่สามีภรรยาอยู่รวมกันอย่างราบรื่น และการหย่าจะเป็นที่ส่งเสริมเมื่อเห็นว่าอาจจะมีอันตรายเกิดขึ้น เช่น ถ้าอยู่ด้วยกันแล้วภรรยาจะได้รับอันตรายหรือภรรยามีความเกลียดชังสามี และพฤติกรรมอื่นๆในทำนองเดียวกันนี้

สามีจำเป็นต้องหย่าเมื่อภรรยาของเขาเป็นผู้ที่ไม่ทำการละหมาด หรือนางปล่อยปะละเลยไม่สงวนเนื้อสงวนตัวจนกว่านางจะกลับตัวหรือยอมรับคำตักเตือน

ไม่อนุญาตให้สามีหย่าภรรยาของเขา ในขณะที่นางกำลังมีรอบเดือน หรือมีเลือดหลังคลอด หรือนางสะอาดจากรอบเดือนแต่ได้มีเพศสัมพันธ์กับนางแล้วและไม่เป็นที่ประจักษ์ว่านางกำลังตั้งครรภ์ หรือหย่านางสามครั้งโดยกล่าวคำหย่าครั้งเดียว หรือหย่านางสามครั้งในพิธีการเดียวกัน

การหย่ามีผลบังคับใช้กับสามีหรือตัวแทน และตัวแทนมีสิทธิจะหย่าเพียงครั้งเดียวและเมื่อไรก็ได้เมื่อเขาปรารถนา เว้นแต่สามีได้เจาะจงเวลาที่แน่นอนและจำนวนที่ชัดเจน

ถ้อยคำที่ใช้ในการหย่า สามารถจำแนกประเภทการหย่าเกี่ยวกับถ้อยคำได้ 2 ประเภท

1. การหย่าด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน เป็นการหย่าด้วยถ้อยคำที่มีได้ให้หมายความเป็นอย่างอื่นนอกจากการหย่า อย่างเช่น ฉันได้หย่าเธอแล้ว หรือ เธอได้หย่าแล้ว หรือ เธอถูกหย่าแล้ว หรือ สำหรับฉันได้หย่าแล้ว หรือถ้อยคำอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้

2. การหย่าด้วยถ้อยคำที่เป็นนัย เป็นการหย่าด้วยถ้อยคำที่อาจจะหมายถึงการหย่าและอย่างอื่นด้วย เช่น กล่าวว่าเธอได้ขาดจากฉันแล้ว หรือเธอจะไปอยู่กับญาติพี่น้องของเธอเถิด หรือถ้อยคำอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้

การหย่าจะมีผลบังคับใช้ทันทีถ้าใช้ถ้อยคำที่ชัดเจน อันเนื่องจากถ้อยคำที่ใช้นั้นมีความหมายที่เด่นชัด แต่การหย่าด้วยถ้อยคำที่เป็นนัยนั้นจะไม่มีผลบังคับใช้นอกจากต้องมีเจตนาและตั้งใจที่จะหย่าพร้อมกับกล่าวคำหย่า

เมื่อผู้เป็นสามีกล่าวแก่ภรรยาของเขาว่า เธอเป็นที่ต้องห้ามแก่ฉัน การบอกว่า เป็นที่ต้องห้ามในที่นี้มิใช่เป็นการหย่า หากแต่ว่าเป็นการสาบาน ที่ผู้กล่าวนั้นต้อง ใถ่ถอนการสาบาน

รูปแบบของการหย่าร้าง

การหย่าร้างนั้นอาจเป็นการหย่าที่มีผลทันที หรือเป็นการหย่าที่พาดพิงอิงกับอนาคต และในบางครั้งก็เป็นการหย่าที่มีข้อแม้และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1. การหย่าที่มีผลบังคับใช้ทันที เมื่อเขาได้กล่าวแก่ภรรยาของเขา ว่าเธอได้หย่าแล้ว หรือฉันได้หย่าเธอแล้ว หรือคำกล่าวอื่นๆในทำนองนี้ การกล่าวคำหย่ารูปแบบนี้ จะมีผลทันที เนื่องจากผู้กล่าวคำหย่ามิได้พาดพิงถึงสิ่งอื่น

2. การหย่าที่พาดพิงเกี่ยวพันกับอนาคต อย่างเช่น เขาได้กล่าวแก่ภรรยาของเขาว่า เธอได้หย่าแล้ววันพรุ่งนี้ หรือ เธอได้หย่าเมื่อขึ้นเดือนใหม่ การกล่าวคำหย่าแบบนี้จะมีผลเมื่อเวลาที่มีการพาดพิงมาถึง

3. การหย่าที่มีข้อแม้และเงื่อนไข คือ การกล่าวถ้อยคำที่ใช้เพื่อการหย่าที่มีข้อแม้และเงื่อนไข ซึ่ง มีสอง ประเภท

3.1 เป้าหมายในการกล่าวคำหย่านั้น เพื่อการเตือนให้กระทำ หรือให้เลิกการกระทำ หรือให้ระวัง หรือหักห้าม หรือเน้นในการแจ้งให้ทราบ หรืออื่นๆในทำนองนี้

3.2 หากว่าการกล่าวคำหย่านั้นมีเป้าหมายเพื่อการหย่าจริงเมื่อข้อแม้หรือเงื่อนไขที่อ้างถึงเกิดขึ้น

เมื่อสตรีที่ยังไม่ได้กำหนดสินสอดถูกหย่าก่อนที่จะมีการสมรสกับนาง ผู้เป็นสามีจำเป็นต้องให้สิ่งที่อำนวยความสะดวกแก่นาง สำหรับผู้มั่งมีก็ตามกำลังความสามารถของเขา และผู้ยากจนก็ตามกำลังความสามารถของเขา และสตรีที่ยังไม่ได้กำหนดสินสอดถูกหย่าหลังจากได้มีการสมรสแล้ว นางจะต้องได้รับสินสอดอันเหมาะสมตามสภาพ โดยจะไม่ได้รับสิ่งที่อำนวยความสะดวกใดๆ

เมื่อสามีได้หย่าภรรยาของเขาก่อนที่จะมีการสมรสหรืออยู่หอกับนางและได้กำหนดสินสอดแก่นางไว้เรียบร้อยแล้ว นางจะได้รับครึ่งหนึ่งของสินสอด นอกจากว่านางเองหรือวะลีษ์ของนาง

ยกมันให้แก่สามี แต่ถ้าหากว่าการหย่าร้างนั้นมีต้นเหตุเกิดจากนางเอง นางก็ไม่มีสิทธิ์ใดๆ จากสินสอดนั้น

เมื่อคู่สามีภรรยาแยกกัน อันเนื่องจากการแต่งงานที่โหมะและยังมีได้มีการสมสู่นางก็ไม่จำเป็นต้องได้สินสอดและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แต่ถ้าหลังจากได้สมสู่แล้ว นางจำเป็นต้องได้รับสินสอดที่ได้ตกลงกันแล้ว อันเนื่องจากการมีความสัมพันธ์ทางเพศกัน

“เมื่อแม่ เสกสมรสและไม่ปรากฏว่าจะมีโอรสหรือธิดาในสองขวบปีแรก แม่ถูกพ่อฟ้องหย่าแล้ว พี่ของพ่อได้ตัวแม่ไปครอง แม่ไปอยู่กับลุงได้ขวบปีก็ตั้งครรรค์ หากไม่ทันครบกำหนดก็แท้ง ครั้นนี้พ่อ แน่พระทัยว่า แม่ มิได้เป็นหมัน แม่จึงถูกเรียกตัวกลับมาอีกครั้ง”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 169)

เรื่องการหย่าร้างระหว่างสามีภรรยาปรากฏในเรื่องเจ้าทะเลทราย ตามกฎหมายอิสลามนั้นผู้ชายมีสิทธิ์หย่าขาดกับภรรยาของตน เขาสามารถใช้สิทธิ์หย่าได้ 3 ครั้ง ซึ่งในระหว่างนั้น หากเขาต้องการกลับมาสัมพันธ์กับนางใหม่เขาก็สามารถกระทำได้ แต่ถ้าเขาหย่านางครบ 3 ครั้งแล้วต้องการกลับมาคืนดีกับนางใหม่นั้น นางจำต้องแต่งงานกับผู้ชายคนอื่นก่อนและมีความสัมพันธ์กันด้วย เมื่อชายคนใหม่ที่แต่งงานกับนาง ได้หย่ากับนางแล้วและพ้นช่วงระยะเวลาที่แน่ใจว่านางไม่มีบุตรแล้ว สามีคนเดิมจึงสามารถกลับมาแต่งงานกับนางได้อีกครั้ง

หรือแม้แต่การฟ้องหย่าผู้ชายมีสิทธิ์ฟ้องหย่าได้ง่ายกว่าผู้หญิง และสามารถเรียกตัวกลับมาได้ จนกล่าวจะกล่าวคำว่าหย่าครบสามครั้งถึงจะสิ้นสุดการเป็นสามีภรรยาอย่างสมบูรณ์

“...แม้แต่การหย่าร้าง ผู้ชายสามารถหย่าผู้หญิงเพียงกล่าวคำสามพยางค์ ‘ฉันหย่าเธอ’ และถึงหย่าแล้ว ผู้ชายก็ยังมีสิทธิ์ที่จะเอาตัวผู้หญิงกลับมาไว้ในครอบครองได้อีกถึงสามครั้งสามครา ภายในเดือน ชายรู้ว่าข่มขืนถูกผู้ชายชาวคาริยาจะหย่าเมียของตนเสียเมื่อไรก็ได้ แต่ผู้หญิงจะขอหย่าสามีนั้นลำบากยากเย็นเสียเหลือเกิน ข้อหาข้ออ้างก็ต้องฉกาจฉกรรจ์ อย่างนี้แล้ว ชายยังคิดอยู่หรือลูกว่าจะขึ้นฟ้าทุลกระหม่อมลุงเพื่อกราบบังคมทูลพระกรุณาให้หลาน”

(เจ้าทะเลทราย, หน้า 694)

ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นข้างต้นเป็นที่ยอมรับกันในสังคมที่ปรากฏในเรื่องของนวนิยายที่เกี่ยวกับอาหรับ ซึ่งถึงแม้จะไม่ถูกต้องทั้งการหย่าร้าง ประเพณีขลิบอวัยวะ การผิดประเวณี ส่วนแล้วแต่เป็นการกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิงทั้งสิ้น เพราะผู้หญิงฝ่ายเดียวเท่านั้นที่กระทำแล้วมีความผิด แต่นั่นก็เป็นที่ยอมรับของสังคม และการใช้กระบวนการอ้างอิงถึงว่าผู้หญิงคือเกียรติยศ ศักดิ์ศรีของครอบครัวจะกระทำความผิดไม่ได้เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับความรุนแรงที่ผู้หญิงถูกกระทำจากตัวอย่างข้างต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved